

σας εις την τοποθέτησιν αξιωματικῶν, εις τὸν διορισμὸν διοικητῶν μονάδων, εις τὴν ἀνάκλησιν αξιωματικῶν εις ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἢ μετάθεσιν ἄλλων εις διαθεσιμότητα κλπ. Ἐν τούτοις, ἐνῶ εἶχον γίνεαι τοιαῦται ὑποδείξεις ἀποδεκταί, ὡς ἀντιπροσωπεύουσαι τὴν γνώμην τῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς (ἢ τῆς Ἐπαναστάσεως), ἂν καὶ διὰ τινὰς ὑπῆρχον ἐπίμονοι ἀντιρρήσεις ἐκ μέρους μου, κατόπιν δὲν ἐκρίνοντο αἱ σχετικαὶ ἐνέργειαι ὡς ἱκανοποιητικαί, ἄλλων ἐζητεῖτο ἢ ἀκύρωσις ἢ ἐνίστασις ἢ ἐκ νέου ἐπαναφορὰ αὐτῶν. Τινὲς αξιωματικοὶ (Κονδύλης καὶ ἄλλοι), ἀνέλαβον ὑπηρεσίας αὐθαιρέτως, μάλιστα πρὸς τῆς ἀνακλήσεώς των, ἐνῶ δὲ κατ' ἀρχὰς ἡ Ἐπανάστασις ἐπεβλήθη ἐπὶ τῶν ἀδιαλλάκτων στοιχείων μέχρι σημείου νὰ διαμηνύσῃ εἰς τὸν Πάγκαλον, ὅτι θὰ τὸν δέσῃ εἰς τὴν καθήσῃ ἡσυχία, σὺν τῷ χρόνῳ ἠνείχεται αὐτὰ καὶ τέλος συνειργάζετο μετὰ αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἤρχισαν νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν γνώμην των. Ἐκυκλοφόρουσαν φῆμαι περὶ ἀσυμφωνίας μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ περὶ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Πλαστήρα ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγγέλου διὰ ἰδίου σκοποῦς. Συνέπεια τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων ἦσαν αἱ παραιτήσεις τῶν μελῶν τῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς Κουρουσοπούλου, Παπαδήμα, Χασαπῖδη, Μαμούρη. ἀποδοκιμαζόντων τὰς τοιαύτας ἐνεργείας.

Καὶ ἀπὸ γενικῆς πολιτικῆς ἢ Ἐπανάστασις ἤρχισεν ἀποκλίνουσα πρὸς τὸν Βενιζελισμόν, ἠναγκάσθη δὲ ἐπανειλημμένως νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Πρωθυπουργοῦ Κροκιδᾶ, ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις παρασύρεται εἰς τοιαύτην πολιτικὴν, ἐναντίον τῶν ὑποσχέσεων πρὸς τὸν Λαὸν καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν γενικωτέρων σκοπῶν, οὓς ἡ Ἐπανάστασις ἐπηγγέλετο. Εἰς ταῦτα ὁ Κροκιδᾶς μοὶ ἀπήντησεν, ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην του ἡ Ἐπανάστασις καὶ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν, ὡς αὕτη ἐκτυλίσσειται, πρέπει νὰ στηρίζεται κάπου.

Δύο περιστατικά, ἐκ τῶν πολλῶν, θὰ καταδείξουν τὴν ραγδαίαν τροπὴν τῆς Ἐπαναστάσεως πρὸς τὴν ἀδιαλλαξίαν. Ἡμέραν τινὰ συνεδριάσεως τοῦ Ἐπιτροπικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὴν ὁποίαν ὡς πάντοτε παρίστατο καὶ ἡ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ, ὁ ὑπασπιστῆς μου ἀνήγγειλεν, ὅτι ὁ Πάγκαλος περιμένει εἰς τὸ ὑπασπιστήριον καὶ ζητεῖ τὴν ἀδειαν νὰ κάμῃ σπουδαίαν ἀνακοίνωσιν. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐν πολιτικῇ ἐνδυμασίᾳ καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ, ὅτι ἐκ τῆς προόδου τῆς ἐνεργουμένης ὑπ' αὐτοῦ ἐνόρκου προανακρίσεως προκύπτουσιν ἐνδείξεις λίαν ἐπιβαρυντικαί, ἐνοχοποιοῦσαι τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον, διὰ τὸ ἔγκλημα τῆς ἐγκαταλείψεως θέσεως ἐνώπιον ἐχθροῦ κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν καὶ ἐπομένως ὅτι πρέπει νὰ ἐκδοθῇ ἔνταλμα συλλήψεως κατὰ τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ διαμένοντος Βασιλέως, ὅπως προσαχθῇ ἐδῶ καὶ δικασθῇ. Ὁ ὑπουργὸς κ. Διομήδης διέλυσε τὴν κατάπληξιν τῶν περισ-

σοτέρων μελῶν τοῦ Ἐπιτροπικοῦ Συμβουλίου, λαβὼν τὸν λόγον καὶ ἀποκρούσας τὴν πρότασιν διὰ μακρῶν ἐπιχειρημάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἀπέδειξε τὸ δλέθριον καὶ ἀσύμφορον τῆς παραδοχῆς τοιαύτης προτάσεως. Τότε ὁ Πάγκαλος στραφείς πρὸς αὐτὸν εἶπεν μετὰ τόνον φωνῆς ἔντονον καὶ ζωηρὸν τὰ ἑξῆς: «Ὅσα εἶπες τώρα, ἄλλος (ὑπονοῶν τὸν Βενιζέλον) καλλίτερα καὶ εὐφραδέστερα μᾶς τὰ εἶπε τὸ 1917, ἂν ὅμως ἐγένετο τότε, ὅτι καὶ σήμερον ζητῶ, δὲν θὰ εὐρισκόμεθα σ' αὐτὰ τὰ χάλια. Δὲν παραπονοῦμαι ἐναντίον σας (τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως) διὰ τὴν ἀπόφασιν ποὺ θὰ λάβετε, ἀλλὰ ἐναντίον ἐκείνων (ἔδειξε τὰ μέλη τῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς), οἱ ὁποῖοι μετὰ ἀφήνουν ἐκτεθειμένον, ἀφοῦ προηγουμένως ἐδέχθησαν τὴν ἐντολὴν τῆς ἐνόρκου προανακρίσεως». Εἰς ταῦτα ἡ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ ἐτήρησεν ἀπόλυτον σιγὴν, μετὰ δὲ τὴν ἀποφορίαν τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Πρωθυπουργοῦ καλέσαντος τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ δώσῃ πρῶτος ψῆφον. Ἡ πρότασις ἀπερρίφθη παμψηφεί.

Τὸ δεύτερον περιστατικὸν ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν διάρκειαν Ἐπιτροπικοῦ τινος Συμβουλίου, τοῦ ὁποίου τὰς συνεδριάσεις παρηκολούθη πάντοτε ἡ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ, ὁ Χατζηκυριακὸς μέλος αὐτῆς ἐζήτησεν ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν Πολίτην, διότι ὡς εἶπεν ὁ τελευταῖος οὗτος εἰς συνομιλίαν του μετὰ τοῦ Ἄγγλου πρέσβεως εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν Λέσχην ἔδωκεν αὐτῷ πληροφορίας ἐμπιστευτικῆς φύσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως ἐν σχέσει μετὰ τὴν τύχην τῶν ὑποδίκων πολιτικῶν, διὰ νὰ διευκολύνη τὴν διπλωματικὴν ἐπέμβασιν ὑπὲρ αὐτῶν, μὴ εὐρῶν δὲ ἐπαρκεῖς τὰς ἐξηγήσεις τοῦ Πολίτη, ἀπέτεινε πρὸς αὐτὸν δριμείας παρατηρήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀπήντησεν, ὅτι δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ ὑποβάλλῃ παραιτήσιν.

Ἡ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Σ. Γονατᾶ, Ν. Πλαστήρα, Λ. Σακελλαροπούλου, Γέροντα καὶ Ἀλ. Χατζηκυριακῶν, ἐδημοσίευσεν τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12 Ὀκτωβρίου 1922 διάταγμα, περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας ἐκτάκτου στρατοδικείου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατὰ τῶν ὑπαίτιων τῆς Ἐθνικῆς καταστροφῆς κατηγοριῶν, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκανόνιζε τὴν σύστασιν τοῦ ἐκτάκτου στρατοδικείου, τὴν διαδικασίαν καὶ τὰς ποινὰς καὶ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 ὅτι δλόκληρον τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀνωτέρω στρατοδικείου διορίζεται διὰ διαταγῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. Ἀμέσως μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὡς προείρηται διατάγματος κατήρτισα γενικὸν κατάλογον τῶν αξιωματικῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἠδύναντο νὰ ἐκλεγῶσι τὰ μέλη τοῦ ἐκτάκτου στρατοδικείου. Τὸν κατάλογον τοῦτον διατηρῶ ἀκόμη, περιελάμβανε δὲ τοὺς κάτωθι αξιωματικούς: Γενικοὺς ἀξιωματικούς: Ἐμ. Ζυμβρακάκη, Γεώργ.